

Handbok om regler för transport av farligt gods och farligt avfall inom skogsbruket

ADR-S, Bilaga A, B och S (kapitel 13.2)
och Avfallsförordningen

Version 3 utfärdad 2017 07 01

skogsbrukets tekniska
samverkansgrupp

Ansvarig för sakinnehåll och text är

Adiana Tjärnström
ADR-Konsult i Uppsala
Edvard Berlingsgatan 3, 754 50 Uppsala
Tel. 018-60 74 00 Mobil 0703-11 23 57

Redaktör

Rolf Björheden, Skogforsk

Layout

Inger Petré, Skogforsk

Handbok om regler för transport av farligt gods och farligt avfall inom skogsbruket

ADR-S, Bilaga A, B och S (kapitel 13.2)
och Avfallsförordningen

Version 3 utfärdad 2017-07-01

skogsbrukets tekniska
samverkansgrupp

Bakgrund

För transporter av farligt gods och farligt avfall finns det lagar och krav som reglerar hur detta får ske.

Farligt gods

Transport som sker inom lokalt område likställs som sitt normala arbetsområde. Vid längre transporter, utanför det normala arbetsområdet, gäller särskilda regler.

Entreprenörcertifierade företag enligt PEFC SWE 003:4 som transporterar farligt gods, inom skogsbruket, omfattas av krav på utbildning enligt ADR-S, kapitel 1.3. Denna utbildning ska uppdateras med ett intervall på högst 5 år. Om nya regler, som påverkar transporterna, träder ikraft inom dessa 5 år ska ny utbildning genomföras.

Transporteras drivmedel i typgodkända förpackningar om max 60 liter per transportenhet, avsett för fordon eller utrustning, ställs krav på tillämplig kompetens.

För vissa transporter krävs högre utbildning, så kallad ADR-utbildning (3 dagar).

Maskinägare som beställer transport av depåvagnar och IBC-behållare ska, i vissa fall, ha säkerhetsrådgivare. Maskinägare med eget organisationsnummer och som har en säkerhetsrådgivare ska också till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) göra en anmälan om detta.

Allt som diesel transporteras i ska vara godkänt och försett med märkning och etikettering enligt gällande lagar och krav.

Farligt avfall

Tillstånd från Länsstyrelsen krävs om man transporterar mer än 100 kg/liter farligt avfall per kalenderår.

Anmälan till Länsstyrelsen krävs om man transporterar max 100 kg/liter farligt avfall per kalenderår.

Detta innebär att ingen inom skogsbruket som transporterar farligt avfall är undantagen från tillstånd eller anmälan till Länsstyrelsen.

Alla maskinägare ska kunna uppvisa hos vem och vart det farliga avfallet lämnats.

Som maskinägare är man skyldig att ta reda på om mottagaren har tillstånd för att förvara eller mellanlagra farligt avfall samt att den som tar emot farligt avfall för transport har tillstånd.

För allt farligt avfall som uppkommer i verksamheten ska anteckningar föras och dessa anteckningar ska tillsynsmyndighet få ta del av, om de begär det.

Visst farligt avfall är klassificerat som farlig gods och där gäller särskilda regler vid transport.

Innehåll

	Sid
Bakgrund	4
Inledning	8
1. Transport av farligt gods i personbil, på pickup eller på släpvagn	10
1.1 Transport av farligt gods som genomförs enligt regler om värdeberäknad mängd (t.ex. max 1000 liter diesel)	10
1.2 Transport av farligt gods (t.ex. över 1000 liter diesel)	11
1.3 Undantag som har samband med hur transporten genomförs	12
2 Utbildning vid transport av depåvagnar som sker lokalt	14
3 Handlingar som ska medföras vid transport	15
3.1 Skriftliga instruktioner	15
3.2 Godsdeklaration	15
3.3 Dokumentation om utbildning	16
4 Utrustning som ska medföras vid transport	17
4.1 Brandsläckare	17
4.2 Utrustning enligt den skriftliga instruktionen	18
5 Lastning	19
5.1 Samlastning	19
5.2 Lastsäkring	19
6 Värdeberäknad mängd (styckegods)	20
7 Krav på säkerhetsrådgivare	23
8 Märkning och etikettering av IBC-behållare (styckegods)	24
8.1 Skyltning av transportenhet vid transport av IBC-behållare innehållande över 1000 liter diesel	25
8.2 Stapling av IBC-behållare	25
9 Märkning och etikettering av styckegods	26
9.1 Skyltning av transportenhet vid transport av farligt gods som styckegods	26

10. Skyltning och etikettering av depåvagn innehållande diesel i tank, enligt övergångsbestämmelserna i 13.2.2.5.2, med maxvolym 6 m ³	27
10.1 Skyltning av dragfordon vid transport	27
10.2 Alternativ skyltning	27
11 Skyltning av depåvagn med IBC-behållare innehållande diesel	28
11.1 Skyltning av dragfordon vid transport	28
12 Märkning och etikettering av depåvagn med en eller flera inbyggda IBC-behållare.....	29
13 Depåvagn efter Dunderbygge	32
13.1 Transportenheter över 24 meter.....	32
14 Transport av farligt avfall och farligt avfall som också är farligt gods	33
14.1 Tillstånd/anmälan	33
14.2 Anteckningar vid hantering av farligt avfall	34
14.3 Transporthandling.....	34
14.4 Transport av spillolja som farligt gods/farligt avfall	36
14.5 När spillolja, klassificerad som UN 3082, inte omfattas av reglerna i ADR-S	36
14.6 Transport av blybatterier enligt undantag i ADR.....	37
14.7 Tillstånd för mellanlagring av farligt avfall	37
15 Gasflaskor.....	38
15.1 Ventilation i fordon vid transport av gaser	38
15.2 Märkning vid förvaring av gasflaskor.....	38
Exempel på godsdeklaration för fylld IBC-behållare	39
(Farligt gods som värdeberäknad mängd)	
Exempel på godsdeklaration för fylld IBC-behållare	40
(Farligt gods)	
Exempel på godsdeklaration för tömd IBC-behållare	41
Exempel på godsdeklaration för fylld gasflaska (Gasol) (Farligt gods som värdeberäknad mängd).....	42
Exempel på godsdeklaration för tömd gasflaska.....	43
Exempel på godsdeklaration/transportdokument vid transport av farligt avfall/farligt gods.....	44

Inledning

UN 1202 dieselolja får transporteras i depåvagn om transporten sker lokalt i anknytning till arbetsområden där skogsarbete utförs (transport inom det normala arbetsområdet). Tank (behållare), enligt undantaget i 13.2.2.5.2 (se nedan) med en volym av högst 6 m³ i depåvagn ska vara godkänd med besiktningintervaller om högst 6 år. IBC-behållare med en volym av högst 3 m³ ska vara godkänd med besiktningintervaller om högst 2,5 år.

Styckegods får transporteras som värdeberäknad mängd, högst 1000 poäng (se punkt 6) i en depåvagn med tank eller IBC-behållare.

Godsdeklaration behöver inte medföras vid transport.

Två tillkopplade fordon får medföras under förutsättning att transporten sker med traktor, motorredskap eller terrängvagn.

Fordonscertifikat krävs inte för fordon som ingår i transportenheter med depåvagnar som innehåller tankar som omfattas av övergångsbestämmelserna i 13.2.2.5.2.

Övergångsbestämmelser i

ADR-S, Bilaga S, kapitel 13, 13.2.2.5.2.

Tankar i depåvagnar, tillverkade före den 1 januari 2001 och som uppfyller de bestämmelser för depåvagnar som gällde den 31 december 1998 får fortfarande användas för transport av dieselbränsle, dieselolja, eldningsolja samt lättdiesel. Kontroller och godkännande av dessa tankar ska ske enligt bestämmelserna i ADR-S för depåvagnar gällande den 31 december 1998.

Depåvagnar tillverkade fr.o.m. 1 januari 2001 är försedda med IBC-behållare.

OBS

Transport av depåvagn med fylld tank får inte ske utanför lokalt område.

Tanken i depåvagnen kan utgöra en risk, vid längre sträckor, på grund av att tanken inte uppfyller de tekniska krav som ställs på en tank enligt ADR-S. Transportören kan söka dispens hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Är tanken rengjord omfattas den inte av regler i ADR-S. Ett bevis för att tanken är rengjord bör medföras vid transport.

Förklaringar Vad är en .....

Depåvagn	Vagn som används dels som manskaps-, service- och/eller lagerbod och dels för lagring eller transport av drivmedel i inbyggd tank eller IBC-behållare.
Cistern	En stationär tank som fylld inte får transporteras på väg.
Tank	En tank i en depåvagn enligt övergångsbestämmelser.
IBC-behållare	En förpackning på max 3 m ³ .
Farmartank	En benämning på en tank som var vanlig tidigare och som inte får transporteras på väg. Kan också vara en felaktig benämning på en IBC-behållare.
Transportenhet	Motordrivet fordon med eller utan tillkopplad släpvagn.
Förpackning	Fat, dunkar, IBC-behållare utan innehåll
Kolli	Förpackning som är fylld, tillsluten, märkt och etiketterad och klar för transport.
Värdeberäknad mängd	Transport av farligt gods som kan utföras med vissa undantag om angivna mängder, enligt särskild tabell, inte överskrids per transportenhet.

Transport av farligt gods i personbil/pickup eller på släpvagn tas också upp i denna handbok

1. Transport av farligt gods i personbil, på pickup eller på släpvagn

1.1 Transport av farligt gods som genomförs enligt regler om värdeberäknad mängd

(t.ex. max 1000 liter diesel)

Följande ska uppfyllas:

- ADR-1.3-utbildning.
- Inte överskrida total mängd för varje transportkategori eller ett sammanlagt värde på max 1000 poäng (se avsnitt 6).
- Typgodkända förpackningar (IBC-behållare, fat m.m.).
- Märkning av kolli (se avsnitt 8 och 9).
- Godsdeklaration (se exempel sid. 39, 41, 42 och 43).
- En godkänd brandsläckare med minst 2 kg pulverkapacitet (de tre sista punkterna i delavsnitt 4.1 ska uppfyllas).
- Samlastning (se delavsnitt 5.1).
- Lastsäkring (se delavsnitt 5.2).
- Ventilation i fordon vid transport av gaser (se delavsnitt 15.1).

1.2 Transport av farligt gods (t.ex. över 1000 liter diesel).

Följande ska uppfyllas:

- ADR-utbildning, grund.
- Typgodkända kollin (IBC-behållare, fat m.m.).
- Märkning av kolli (se avsnitt 8 och 9).
- Godsdeklaration (se exempel sid 40-41).
- Skriftlig instruktion (se delavsnitt 3.1).
- Utrustning enligt skriftlig instruktion (se delavsnitt 4.2).
- Brandsläckare (se delavsnitt 4.1).
- Samlastning (se delavsnitt 5.1),
- Lastsäkring (se delavsnitt 5.2),
- Ventilation i fordon vid transport av gaser (se delavsnitt 15.1).
- Säkerhetsrådgivare (se avsnitt 7).
- Farligt godsskyltar för styckegods placeras fram och bak på personbil/pickup eller fram på personbil/pickup och bak på släpet.

1.3 Undantag som har samband med hur transporten genomförs.

För den som har med sig farligt gods för att kunna utföra ett arbete som ingår i deras huvudverksamhet, finns undantag i ADR-S (delavsnitt 1.1, 3.1 c). Kravet är att det får vara max 450 liter per förpackning och max 1000 poäng. Undantaget utnyttjas vanligtvis för transport av farligt gods på pickup.

För att undantaget ska gälla krävs att den som har med sig farligt gods, själv ska använda det farliga godset. T.ex. att man har med sig en plastbehållare "Dieseltank" fylld med dieselolja som ska användas till den egna skogsmaskinen. Undantaget godkänner transporter till och från arbetsplatsen och att man tankar upp plastbehållaren på väg till arbetsplatsen eller på väg hem från arbetsplatsen.

Undantaget gäller inte transport för förrådshållning eller intern eller extern distribution. Detta innebär att man inte kan åka hemifrån och tanka upp plastbehållaren och sedan åka tillbaka hem (förrådshållning) eller att tanka upp plastbehållaren och sedan åka och tanka upp arbetskamratens maskin (intern distribution).

Transport enligt detta undantag rekommenderas inte, då det lätt kan bli fel. Plastbehållaren (Dieseltanken) lastas sällan av efter arbetets slut, utan den följer med överallt (till affären, till dagis, till utbildning mm) och då gäller inte undantaget med anledning av att man är "på fel väg".

En rekommendation är att istället utföra transporter enligt reglerna om "värdeberäknad mängd". Max antal liter dieselolja, som får transporteras enligt värdeberäknad mängd, är 1000 liter per transportenhet.

Exempel på IBC-behållare och plastbehållare "dieseltankar" som finns med eller utan typgodkännandemärkning

När man, inom skogsbruket, följer regler enligt certifiering, har man redan krav på ADR 1.3-utbildning och krav på typgodkända förpackningar. Kompletterar man detta med märkning och etikettering av t.ex. typgodkänd IBC-behållare, upprättar en godsdeklaration och införskaffar en 2 kg godkänd brandsläckare, så har man uppfyllt kravet för transport av farligt gods som värdeberäknad mängd, och kan på så vis transportera t.ex. IBC-behållaren vart man vill.

Företag som ska utföra röjningsarbete kan utnyttja undantaget ovan, men har haft krav på utbildning enligt ADR-S, kapitel 1.3.

Vid röjningsarbete har man oftast med sig mindre mängder drivmedel till sin röjsåg/motorsåg.

I den nya PEFC-standarden har man sänkt kravet från 1.3-utbildning till lämplig kompetens om man, per transportenhet, transporterar max 60 liter drivmedel i typgodkända förpackningar, avsett för fordon eller utrustning.

Detta stycke undantar inte bestämmelserna i ADR-S, delavschnitt 1.1.3.1 c), gällande lagerhållning och intern/extern distribution som inte faller under undantaget.

Ett arbetslag, vars uppgift är t.ex. röjning, kan samåka till ett gemensamt arbetsställe i t.ex. en pickup eller minibuss och ändå kunna utnyttja undantaget i ADR-S, delavschnitt 1.1.3.1 c).

Kravet, när man åker fler i en transportenhet, är att föraren av transportenheten är en i arbetslaget, som har med sig sin egen röjsåg/motorsåg och sin egen dunk med bensin och samtliga som medföljer i transportenheten har sin egen röjsåg/motorsåg och sin egen dunk med bensin, för att kunna utföra ett arbete.

På transportenheten får sammanlagt max 60 liter drivmedel transporteras.

2. Utbildning vid transport av depåvagn som sker lokalt

- Förare som transporterar depåvagn med tank eller IBC-behållare efter traktor, terrängvagn eller motorredskap med en högsta hastighet av 30 km/h.

ADR 1.3-utbildning.

Den som har ADR-utbildning, grund, har uppfyllt kravet för ADR 1.3-utbildning.

- Förare som transporterar depåvagn med tank eller IBC-behållare, på eller efter en lastbil/trailer som framförs med en högsta hastighet av 30 km/h. **ADR-utbildning, grund.**
- Förare som transporterar depåvagn med IBC-behållare, på eller efter lastbil/trailer, traktor, terrängvagn eller motorredskap som framförs med en **högre** hastighet av 30 km/h. **ADR-utbildning, grund.**
- Förare som transporterar depåvagn med tank, på eller efter lastbil/trailer, traktor, terrängvagn eller motorredskap som framförs med en **högre** hastighet 30 km/h. **ADR-utbildning, grund och tank.**

ADR 1.3-utbildningen ska regelbundet kompletteras med uppdateringskurser för att ta hänsyn till ändrade bestämmelser. Utbildningen gäller så länge det inte finns ändrade bestämmelser som påverkar de transporter som utförs. Vissa företag sätter själva begränsningar på utbildningens giltighetsid och det är normalt 5 år. Om nya regler, som påverkar transportererna, träder ikraft inom dessa 5 år, ska ny utbildning genomföras.

Dokumentation över utbildning, som genomförts enligt kapitel 1.3, ska förvaras av arbetsgivaren i minst 5 år.

3. Handlingar som ska medföras vid transport

3.1 Skriftliga instruktioner

Inom skogsbruket gäller den skriftliga instruktionen för:

- Den som transporterar diesel, över 1000 liter, i sin personbil/pickup eller på släpvagn.
- Den som transporterar sin depåvagn med IBC-behållare, innehållande mer än 1000 liter diesel, utanför lokalt område.
- Den som transporterar sin depåvagn med IBC-behållare, inom lokalt område.
- Den som transporterar sin depåvagn med tank, inom lokalt område.

Förvarningskategorier och varningskategorier	Farligtämnesgrupper	Förvarningskategorier
	<p>Kan ha uppenbara egenskaper och effekter som motståndskraft, hög tillräcklig, betydande eller tillräckligt hög, hög ljud eller olik.</p> <p>Känsliga för olika typer av exponeringar.</p>	<p>Ta hänsyn till alla relevanta effekter.</p>
<p>Explosiva ämnen och förädlade</p>	<p>Vätskor som är explosiva eller brandfarliga</p>	<p>Ta hänsyn</p>
<p>Brandfarliga ämnen</p>	<p>Risk för brand</p> <p>Risk för explosion</p> <p>Kan vara försvårad</p> <p>Kan utlösa skadliga, svårslutade skickningar</p> <p>Innehållningar kan reagera vid uppvärmning</p>	<p>Ta hänsyn</p> <p>Undersök åtgärdsplanens innehåll</p>
<p>Brandfarliga flyktiga gaser</p>	<p>Risk för explosion</p> <p>Kan vara försvårad</p> <p>Kan utlösa skadliga, svårslutade skickningar</p> <p>Innehållningar kan reagera vid uppvärmning</p>	<p>Ta hänsyn</p> <p>Undersök åtgärdsplanens innehåll</p>
<p>Giftiga ämnen</p>	<p>Risk för förgiftning</p> <p>Kan vara försvårad</p> <p>Kan utlösa skadliga, svårslutade skickningar</p> <p>Innehållningar kan reagera vid uppvärmning</p>	<p>Andrad flyktutrustning</p> <p>Ta hänsyn</p> <p>Undersök åtgärdsplanens innehåll</p>
<p>Brandfarliga vätskor</p>	<p>Risk för brand</p> <p>Risk för explosion</p> <p>Innehållningar kan reagera vid uppvärmning</p>	<p>Ta hänsyn</p> <p>Undersök åtgärdsplanens innehåll</p> <p>Förfarande ämnen som behåller sig i de utsläppslinjer eller anslutningsystem</p>
<p>Brandfarliga fasta ämnen, släpplikt ämnen och fasta löslighetsämnen</p>	<p>Risk för brand</p> <p>Skandrar eller lösningar som innehåller skadliga, svårslutade skickningar</p> <p>Kan utlösa skadliga, svårslutade skickningar som innehåller skadliga, svårslutade skickningar</p> <p>Kan vara försvårad</p> <p>Kan utlösa skadliga, svårslutade skickningar</p> <p>Innehållningar kan reagera vid uppvärmning</p> <p>Kan reagera vid olika typer av exponering</p>	<p>Förfarande ämnen som behåller sig i de utsläppslinjer eller anslutningsystem</p>
<p>Skadliga fasta ämnen</p>	<p>Risk för förgiftning</p> <p>Kan vara försvårad</p> <p>Kan utlösa skadliga, svårslutade skickningar</p> <p>Innehållningar kan reagera vid uppvärmning</p>	<p>Andrad flyktutrustning</p> <p>Ta hänsyn</p> <p>Undersök åtgärdsplanens innehåll</p>
<p>Ämnen som utlöser brandfarliga gaser vid kontakt med vatten</p>	<p>Risk för brand och explosion vid kontakt med vatten</p>	<p>Ämnen som behåller sig i de utsläppslinjer eller anslutningsystem</p>

Den skriftliga instruktionen ska medföras vid transport. Den är till för fordonsbesättningen i händelse av olycka eller tillbud. Den ska vara 4-sidig och i färgtryck. (Inga anteckningar får göras på den skriftliga instruktionen) Den ska förvaras i förarhytten.

Den skriftliga instruktionen återfinns på www.msb.se Sök på "skriftliga instruktioner enligt ADR".

I ADR-5 (MSBFS 2016:8) har vissa ändringar gjorts i den skriftliga instruktionen. Den nya skriftliga instruktionen gäller fr.o.m. den 1 januari 2017 och måste tillämpas från och med 1 juli 2017.

Den skriftliga instruktionen får finnas tillgänglig på "surfplatta". I "smartphones" anses texten för liten. Det som är viktigt är att "surfplattan" är uppkopplad under transport och att den skriftliga instruktionen finns nedladdad som t.ex. PDF och är lättåtkomlig.

3.2 Godsdeklaration

Godsdeklarationen är den handling som deklarerar det farliga godset vid transport. Används vid transport av farligt gods som värdeberäknad mängd eller som farligt gods fullt ut (över 1000 poäng).

Inom skogsbruket gäller godsdeklaration för:

- den som transporterar farligt gods på sin pickup.
- den som transporterar sin depåvagn med IBC-behållare, utanför lokalt område.
- den som lämnar sin lösa IBC-behållare eller depåvagn med IBC-behållare för transport, utanför lokalt område.

Godsdeklarationen ska innehålla följande uppgifter

- UN-nummer.
- Officiell transportbenämning.
- Etikettnummer, (ev. sekundäretikett inom parantes).
- Förpackningsgrupp (finns ej för gaser).
- Tunnelrestriktionskod (om transporten ska gå genom tunnlar med restriktioner).
- Ovan nämnda uppgifter måste stå i angiven ordning.
- MILJÖFARLIGT (om märkning finns på kolli).
- Antal och typ av kolli (Ex. 1 plastdunk, 2 gasflaskor, 1 IBC-behållare).
- Totala mängden farligt gods för varje UN-nummer.
- Avsändare och mottagares namn och adress.

Avsändare och transportör ska bevara en kopia av godsdeklarationen under en period av minst tre månader.

3.3 Dokumentation om utbildning

- Dokumentation på genomförd utbildning enligt ADR 1.3, ska medföras vid transport som utförs enligt ADR-S, bilaga S, kapitel 13.2.
- I förekommande fall ska ADR-intyg, grund, eller ADR-intyg, grund och tank, medföras.

4. Utrustning som ska medföras vid transport

4.1 Brandsläckare

- Transportenheter med totalvikt $\leq 3,5$ ton, ska ha två bärbara brandsläckare med totalt minst 4 kg pulverkapacitet.
- Transportenheter med totalvikt över 3,5 ton och max 7,5 ton, ska ha två eller flera bärbara brandsläckare, varav en ska vara på minst 6 kg, med totalt minst 8 kg pulverkapacitet.
- Transportenheter med totalvikt över 7,5 ton, ska ha två eller flera bärbara brandsläckare, varav en ska vara på minst 6 kg, med totalt minst 12 kg pulverkapacitet.
- Brandsläckarna ska placeras lättåtkomligt.
- Brandsläckare ska ha en plombering som visar att de inte har använts, ha en godkänd standard (EN-3) och de ska inspekteras med intervall om högst ett år. Varje brandsläckare ska vara försedd med datum för nästa kontroll (månad/år).
- Kontroller av brandsläckare ska utföras av person som är väl förtrogen med kontroller av brandsläckare.

4.2 Utrustning enligt den skriftliga instruktionen

Utrustning som ska medföras på transportenheten:

- En stoppkloss för varje fordon
- Två varningstrianglar
- Vätska för ögonsköljning

För varje medlem av fordonsbesättningen:

- Varselväst/varselkläder
- Bärbar ljuskälla
- Skyddshandskar
- Ögonskydd

Ytterligare utrustning som krävs vid transport av bl.a. diesel:

- Skyffel
- Anordning för tätning av brunn/avlopp
- Ett uppsamlingskär

Absorberingsmedel ska medföras och är ett krav enligt certifieringen.

Utrustningen ska vara ändamålsenlig. Tätningstrustningen ska vara ca 150 x 150 cm, enligt rekommendationer från MSB. På bilden visas ändamålsenlig utrustning.

Exempel på ändamålsenlig utrustning.

5. Lastning

5.1 Samlastning

Allt farligt gods som normalt transporteras inom skogsbruket får samlastas så länge inga explosiva ämnen eller föremål förekommer.

5.2 Lastsäkring

Lastsäkring är till för att hålla godset på plats och förhindra all förskjutning av lasten under transport. Lastsäkring gäller även för mindre kollin, t.ex. dunkar, fat och gasflaskor, som man transporterar på sin pickup. För att lastsäkra mindre kollin är spännband det hjälpmedel som är mest användbart. Kom ihåg att surrningen inte får orsaka skada på kolli med farligt gods.

6. Värdeberäknad mängd (styckegods)

Transport av farligt gods som värdeberäknad mängd kan utnyttjas vid transport av farligt gods i personbil/pickup eller på släpvagn, när man har gått en ADR 1.3-utbildning. Värdeberäknad mängd kan också utnyttjas vid transport av depåvagn med IBC-behållare, utanför lokalt område, med ADR 1.3-utbildning.

Vid transport av depåvagn, inom lokalt område, får man också, förutom tank och IBC-behållare, medföra styckegods som t ex dunkar med bensin, gaser i gasflaskor för svetsning, gasol m.m. Detta styckegods får inte överstiga värdeberäknad mängd.

Vid transport som värdeberäknad mängd får man inte, på en transportenhet, överskrida total mängd för varje transportkategori eller ett sammanlagt värde på max 1000 poäng.

Nedan finns beskrivet, vad som gäller för de vanligaste ämnena som transporteras inom skogsbruket.

Följande ämnen tillhör transportkategori 2:

Den totala mängden för transportkategori 2 är 333 liter/kg och multiplikationsfaktorn är 3.

Bensin

Exempel: Du ska transportera 20 liter bensin. Detta överskrider inte 333 liter och det kan transporteras som värdeberäknad mängd. Vill du kontrollera hur många poäng detta är så multipliceras 20 med 3, vilket blir 60 poäng.

Gasol

Exempel: Du ska transportera en P19 med gasol som innehåller 19 kg gas. Detta överskrider inte 333 kg och det kan transporteras som värdeberäknad mängd. Vill du kontrollera hur många poäng detta är så multipliceras 19 med 3, vilket blir 57 poäng.

Acetylen

Exempel: Du ska transportera en A5 med acetylen som innehåller 0,8 kg gas. Detta överskrider inte 333 kg och det kan transporteras som värdeberäknad mängd. Vill du kontrollera hur många poäng detta är så multipliceras 0,8 med 3, vilket blir 2,4 poäng. (För kännedom innehåller en A21, 3,9 kg gas och en A41, 7,8 kg gas).

Följande ämnen tillhör transportkategori 3:

Den totala mängden för transportkategori 3 är 1000 liter/kg och multiplikationsfaktorn är 1.

Syre

Exempel: Du ska transportera en 20-liters flaska med komprimerad syrgas. I detta fall räknar man på flaskans vattenvolym. 20 liter överskrider inte 1000 liter och kan transporteras som värdeberäknad mängd. Vill du kontrollera hur många poäng detta är så multipliceras 20 med 1, vilket blir 20 poäng.

Diesel

Exempel: Du ska transportera en IBC-behållare på 3 m³ innehållande 800 liter diesel. 800 liter överskrider inte 1000 liter och kan transporteras som värdeberäknad mängd. Vill du kontrollera hur många poäng detta är så multipliceras 800 med 1, vilket blir 800 poäng.

"Spillolja"

Exempel: Du ska transportera en dunk innehållande 10 liter spillolja. 10 liter överskrider inte 1000 liter och kan transporteras som värdeberäknad mängd. Vill du kontrollera hur många poäng detta är så multipliceras 10 med 1, vilket blir 10 poäng.

Exempel vid transport av ämnen från både transportkategorier 2 och 3, på samma transportenhet.

Du ska transportera en P19 gasol, en A21 acetylen, en 20-liters flaska med syre och 200 liter diesel i ett fat.

Gasol (P19): $19 \times 3 = 57$ poäng

Acetylen, löst (A21): $3,9 \times 3 = 11,7$ poäng

Syre, komprimerad: $20 \times 1 = 20$ poäng

Diesel: $200 \times 1 = 200$ poäng

Totalt blir detta, avrundat, 289 poäng. Detta överskrider inte 1000 poäng och kan transporteras som värdeberäknad mängd.

7. Krav på säkerhetsrådgivare

Kravet på säkerhetsrådgivare gäller när transportererna är förutsedda och planerade, d.v.s. dessa sker regelbundet och uppfyller kraven nedan:

- Den som lämnar en depåvagn med IBC-behållare, innehållande över 1000 liter diesel, för transport med lastbil.
- Den som lämnar en lös IBC-behållare, innehållande över 1000 liter diesel, för transport med lastbil.
- Den som lämnar en depåvagn med tank för transport med lastbil.
- Den som själv utför transporter av lös IBC-behållare, innehållande över 1000 liter dieselloja, med t.ex. pickup.
- Den som själv utför transporter av depåvagn med IBC-behållare, innehållande över 1000 liter diesel, utanför lokalt område.

Entreprenör (avsändare eller transportör), med eget organisationsnummer och som har krav på säkerhetsrådgivare, ska vara anmäld till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

8. Märkning och etikettering av IBC-behållare (styckegods)

IBC-behållare, innehållande diesel, ska märkas med UN 1202 (med minst 12 mm hög text) och etiketteras med etikett nummer 3 (100 x 100 mm) samt märkas med märket för miljöfarliga ämnen (100 x 100 mm). UN-nummer, etikett och märket för miljöfarliga ämnen skall fästas på två av varandra motstående sidor om IBC-behållaren rymmer mer än 450 liter. På IBC-behållare, innehållande mindre eller lika med 450 liter, ska märkningen finnas på en sida. UN-numret får anges i den nedre hälften av etiketten.

Exempel på typgodkännandemärkning på en IBC-behållare.

- Koden börjar med FN:s förpackningssymbol, ovan
- 31A/Z/0306/S/SP-1223 02/0/1250**
- 31A** = IBC av stål för vätskor
- Z** = Godkänd för ämnen i förpackningsgrupp III
- 0306** = Tillverkningsmånad och år
- S** = Stat där märkningstillståndet utfärdats
- SP-1223 02** = Certifikatsnummer
- 0** = Får inte staplas
- 1250** = Högsta tillåtna bruttovikt i kg

8.1 Skyltning av transportenhet vid transport av IBC-behållare innehållande över 1000 liter diesel

Onummerad farligt-godsskylt fram och bak

8.2 Stapling av IBC-behållare

På en IBC-behållare som inte får staplas får ingenting läggas ovanpå.

Nedan visas symbolen för en IBC-behållare som inte får staplas.

På en IBC-behållare som får staplas anges max staplingsvikt i kg, ovanför symbolen. I detta exempel är staplingsvikten max 1000 kg.

Nedan visas symbolen för en IBC-behållare som får staplas.

9. Märkning och etikettering av styckegods

Alla förpackningar ska vara typgodkända och kollin (när förpackningen är fylld) ska vara märkta med UN-nummer och etikett. I förekommande fall ska kollin vara försedda med märket för miljöfarliga ämnen.

Gasflaskor ska, utöver UN-nummer och etikett, vara försedda med gasens officiella transportbenämning. T.ex. "Syre, komprimerad", "Acetylen, löst" m.m.

1A1/X/250/99/S/SP 319

OBS

Alla plastförpackningar (dunkar, fat, IBC-behållare m.m.) får användas max 5 år från tillverkningsdatum.

Kollin som innehåller max 5 liter diesel eller bensin behöver inte förses med märket för miljöfarliga ämnen.

9.1 Skyltning av transportenhet vid transport av farligt gods som styckegods

Värdeberäknad mängd: Ingen skyltning behövs.

Över värdeberäknad mängd: Onummerad farligt godsskylt fram och bak.

10. Skyltning och etikettering av depåvagn innehållande diesel i tank, enligt övergångsbestämmelserna i 13.2.2.5.2, med max volym 6 m³

Branschens rekommenderade märkning.

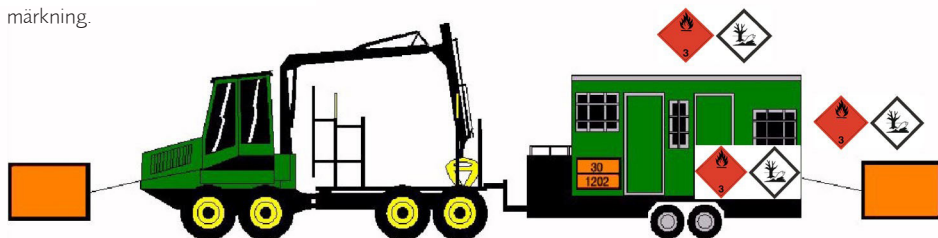
Etikettering

Etikett nummer 3 (minst 250 x 250 mm) och märkning för miljöfarliga ämnen (minst 250 x 250 mm) ska fästas på båda sidor och bak på depåvagnen.

Skyltning

ID-skylden placeras på depåvagnens långsidor och den onummerade farligt godsskylden placeras bak på depåvagnen.

Denna skyltning rekommenderas av branschen.

Dragen depåvagn med märkning.

Vid uppställning av depåvagnen behövs ingen onummerad farligt godsskyld fram.

10.1 Skyltning av dragfordon vid transport

För att uppfylla krav på skyltning av transportenheten vid flytt av depåvagn **måste** dragande fordon förses med onummerad farligt godsskyld fram.

10.2 Alternativ skyltning

De onummerade farligt godsskyldarna baktill på depåvagnen och framtill på dragande fordon får ersättas med ID-skyldar.

11. Skyltning av depåvagn med IBC-behållare innehållande diesel

Skytning

Onummerad farligt godsskylt bak på depåvagnen.

Märkning av IBC-behållaren
Etikett nr 3
(100x100 mm)

Märkning miljöfarliga ämnen
(100x100 mm)

UN nummer UN 1202

Märkningen skall placeras på två motstående sidor av IBC-behållaren.

Vid uppställning av depåvagnen behövs ingen onummerad farligt godsskylt fram.

11.1 Skytning av dragfordon vid transport

För att uppfylla krav på skyltning av transportenhet vid flytt av depåvagn **måste** dragande fordon förses med onummerad farligt godsskylt fram.

12. Märkning och etikettering av depåvagn med en eller flera inbyggda IBC-behållare

Depåvagnar med IBC-behållare **får aldrig** ha ID-skyltar utan ska förse med orange farligt godsskylt bak (ingen skylt behövs fram).

Dragande fordon ska ha skylten fram.

Anm. För att uppfylla krav på skyltning av transportenhet vid flytt av depåvagn **MÅSTE** dragande fordon förse med farligt godsskylt fram.

Depåvagnar med IBC-behållare kan vara byggda på olika sätt. Det innebär att IBC-behållarna också kan vara synliga på flera olika sätt. På vissa depåvagnar ser man ingenting av IBC-behållaren.

Dessutom har vissa depåvagnar en (1) inbyggd IBC-behållare och andra kan ha två (2) inbyggda IBC-behållare.

Märkning baktill av depåvagn med IBC-behållare

Märkning av IBC-behållaren

Bilden ovan visar en depåvagn som har två inbyggda IBC-behållare, men endast en liten del av den bakre IBC-behållaren är synlig.

På den del som syns av IBC-behållaren, placerar man etikett nr 3, UN-nummer UN1202 och märkningen för miljöfarliga ämnen.

Storlekskravet på etikett 3 och "miljöfarligmärkningen" är minst 100 x 100 mm. Det finns en speciell etikett som är framtagen för IBC-behållare och den är 150 x 150 mm, har vit symbol istället för svart och UN-numret 1202 inskrivet i etiketten.

För en depåvagn med inbyggd IBC-behållare, där man kan se IBC-behållaren från olika håll t.ex. framifrån och bakifrån, eller från ena och andra sidan, ska märkningarna finnas på två motsatta sidor.

Märkning av själva depåvagnen

När man transporterar en depåvagn med inbyggda IBC-behållare, så finns det inget lagkrav på att depåvagnen ska vara etiketterad.

Men för att förtydliga att det finns diesel på en depåvagn, framför allt när IBC-behållarna inte syns alls, har branschen valt att depåvagnens sidor ska märkas.

Följande alternativ till märkning finns:

1. Enligt bilden har man placerat storetikett nr 3 med måtten 250 x 250 mm med UN 1202 inskrivet i etiketten och märkningen för miljöfarliga ämnen på depåvagnens båda långsidor. Här kan man också välja att sätta UN-numret bredvid.

Detta alternativ rekommenderas av branschen.

2. Ett annat alternativ är att ha lika märkning som ovan men med måtten 100 x 100 mm på etikett 3 och märkningen för miljöfarliga ämnen. UN-numret kan vara inskrivet i etiketten eller sitta bredvid.

13. Depåvagn efter Dunderbygge

Det är tillåtet att dra en depåvagn efter ett dunderbygge så länge hela transportenheten inte överstiger 24 meter.

13.1 Transportenheter över 24 meter

Om längden på en transportenhet överskrider 24 m så får den inte framföras på väg. Dispens kan endast sökas för odelbar last.

14. Transport av farligt avfall och farligt avfall som också är farligt gods

Vid maskinarbete uppstår olika typer av avfall och farligt avfall. Visst farligt avfall är dessutom farligt gods t.ex. spillolja och blybatterier. Blybatterier kan transporteras som icke farligt gods om vissa kriterier uppfylls (se delavsnitt 14.6).

Farligt avfall som samlats in kan transporteras bort i egen regi eller lämnas till servicelämnare som tar hand om det farliga avfallet.

Det går inte att köra det farliga avfallet, t.ex. spillolja, som privatperson från tömningsstället i skogen till företaget för vidare förvaring.

Avfallet uppstår i företagets verksamhet, när de själva tömmer ur spilloljan. Om den tömda spilloljan sedan transporteras gäller antingen en anmälan eller tillstånd för transporten. Eftersom de transporterade mängderna, med största sannolikhet, överstiger 100 kg/liter per kalenderår så är det tillstånd som gäller.

Det som är viktigt är att maskinlaget kan redovisa vart det farliga avfallet, som uppkommit i verksamheten, har lämnats.

14.1 Tillstånd/anmälan

- Tillstånd eller anmälan görs hos länsstyrelsen i det län där man har sin huvudsakliga verksamhet.
- Tillstånd för transport av farligt avfall krävs om man transporterar mer än 100 kg/liter farligt avfall per kalenderår.
- Anmälan för transport av farligt avfall krävs om man transporterar 100 kg/liter eller mindre per kalenderår.

Kontroll

- Lämnaren av farligt avfall måste kontrollera att transportören har tillstånd för transport av farligt avfall och att mottagaren har tillstånd att ta emot farligt avfall.

14.2 Anteckningar vid hantering av farligt avfall

Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet där farligt avfall uppkommer ska för varje slag av farligt avfall föra anteckningar om

1. den mängd avfall som uppkommer årligen, och
2. vart avfallet transporteras.

Anteckningarna ska bevaras i minst tre år.

Den som transporterar farligt avfall och är tillståndspliktig eller anmälningspliktig ska för varje slag av farligt avfall som transporteras föra anteckningar om

1. varifrån avfallet kommer,
2. den mängd som transporteras årligen,
3. på vilket sätt avfallet transporteras, och
4. vart avfallet transporteras.

Anteckningarna ska bevaras i minst ett år.

Den som har fört anteckningar om avfall ska ge tillsynsmyndigheten möjlighet att ta del av innehållet i anteckningarna, om myndigheten begär det.

14.3 Transporthandling

Vid transport av farligt avfall ska ett transportdokument, som deklarerar det farliga avfallet, upprättas. Kravet på transportdokument uppstår när farligt avfall lämnas till ny innehavare (det ska finnas en lämnare och en mottagare). När företag transporterar sitt farliga avfall från skogen till t.ex. företagets verkstad, finns ingen ny innehavare, vilket innebär att det inte skulle behövas något transportdokument. Egen transport av farligt avfall från företagets verkstad till miljöstation eller liknande, kräver transportdokument, då det finns en lämnare och en mottagare.

Eftersom spillolja även är farligt gods, som kräver en godsdeklaration, rekommenderas, för säkerhets skull, att alltid använda det kombinerade transportdokumentet/godsdeklarationen vid alla egna transporter av spillolja.

Som ett argument för detta är att dokumentet kan användas som ett underlag för att föra anteckningar om farligt avfall, det kan vara en hjälp för räddningstjänsten vid eventuell olycka och det kan underlätta, för företaget, vid en eventuell kontroll av miljömyndighet eller polis.

Exemplet på sid 44 kan användas både för deklaration av farligt avfall och för farligt gods/farligt avfall.

I ett transportdokument ska avsändaren ange följande:

- Avsändarens namn, adress, organisationsnummer och kommunkod (kommunkoder kan enkelt sökas på internet).
- Transportörens namn, adress och organisationsnummer.
- Mottagarens namn, adress och organisationsnummer.
- Slag av avfall (EWC-kod).
- Mängd avfall.
- Hämtningsdatum.
- Kontaktperson.
- Avsändarens underskrift.
- Mottagaren skriver under vid mottagandet (kan ersättas av faktura).

Dokument kan även användas som underlag för att föra in uppgifter i "Avfallsliggaren".

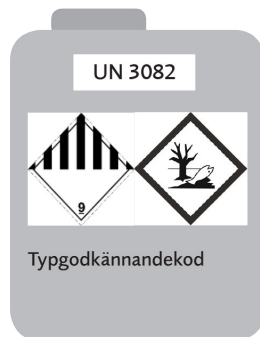
14.4 Transport av spillolja som farligt gods/farligt avfall

Transporten kan genomföras enligt regler om värdeberäknad mängd (se delavsnitt 1.1 och avsnitt 6).

Transporthandling: Kombinerat transportdokument/godsdeklaration.

Märkning av kolli med spillolja

- Kollin ska märkas med UN 3082, etiketteras med etikett nummer 9 och om dunken innehåller mer än 5 liter spillolja, ska den märkas med märket för miljöfarliga ämnen.

14.5 När spillolja, klassificerad som UN 3082, inte omfattas av reglerna i ADR-S

I särbestämmelse (SB 375), som gäller för bl.a. UN 3082, Miljöfarligt ämne, flytande, n.o.s., undantas ämnet som farligt gods om det förpackas i 5-litersdunkar av god kvalitet (behöver inte vara typgodkända)

14.6 Transport av blybatterier enligt undantag i ADR

Uttjänta blybatterier kan transporteras som icke farligt gods om följande punkter uppfylls:

Batterierna ska vara:

- fria från skador på ytterhöljet
- säkrade mot läckage, förskjutning, vältning eller skador t.ex. staplade på lastpallar
- fria från farliga rester av lut eller syror på utsidan
- säkrade mot kortslutning

Om inte dessa punkter uppfylls ska batterierna transporteras som farligt gods.

14.7 Tillstånd för mellanlagring av farligt avfall

Eftersom farligt avfall, inom skogsbruket, uppkommer i företagets egen verksamhet så krävs inget tillstånd för mellanlagring om avfallet mellanlagras på t.ex. egen verkstad. Tillstånd krävs om företaget mellanlagrar annans farliga avfall.

15. Gasflaskor

15.1 Ventilation i fordon vid transport av gaser

När man ska hämta fyllda flaskor med t.ex. gasol krävs att lastutrymmet är väl ventilerat. Finns ingen ventilation ska dörr till lastutrymmet förses med en skylt med texten "Varning ingen ventilation öppnas försiktigt".

15.2 Märkning vid förvaring av gasflaskor

Om gasflaskor förvaras på en depåvagn ska märkning finnas i anslutning till dörr in till utrymme där flaskorna förvaras (enligt AFS 2001:4, 8 §).

GODSDEKLARATION

Värdeberäknad mängd

AVSÄNDARE/MOTTAGARE

Företag och adress

UN 1202, DIESELOLJA, 3, III, MILJÖFARLIGT   1 IBC –behållare 450 liter

Total mängd transportkategori 3: 450 liter

Max 1000 liter per transportenhet (antal liter = total mängd)

GODSDEKLARATION

Farligt gods

AVSÄNDARE/MOTTAGARE

Företag och adress

UN 1202, DIESELolja, 3, III, MILJÖFARLIGT

1 IBC –behållare 1550 liter

GODSDEKLARATION

Tömd IBC-behållare

AVSÄNDARE/MOTTAGARE

Företag och adress

TÖMD IBC-BEHÅLLARE, 3

1 IBC-behållare

Total mängd transportkategori 4: Obegränsat

GODSDEKLARATION

Värdeberäknad mängd

Gasol

AVSÄNDARE/MOTTAGARE

Företag och adress

UN 1965, Kolvätegasblandning, kondenserad, n.o.s. (propan), 2.1

1 gasflaska 19 kg

Total mängd transportkategori 2: 19 kg

Max 333 kg per transportenhet (antal kg = total mängd)

GODSDEKLARATION

Tömd gasflaska

AVSÄNDARE/MOTTAGARE

Företag och adress

TÖMT KÄRL, 2 1 gasflaska

Total mängd transportkategori 4: Obegränsat

TRANSPORTDOKUMENT

GODSDEKLARATION

Avsändare Företag och adress	Transportör Företag och adress	Mottagare Företag och adress
Org.nr. Kommunkod:	Org.nr.	Org.nr.
Hämtningsdatum:		
Kontaktperson namn och tel.nr.		

Farligt avfall och farligt gods (i dunkar över 5 liter)	Antal och typ av kolli	Antal liter	EWC-kod
UN 3082, AVFALL, MILJÖFARLIGT ÄMNE, FLYTANDE, N.O.S. (Spillolja), 9, III			13 02 08*

Total mängd transportkategori 3: ..... (total mängd = antal liter)

Farligt avfall	Antal och typ av kolli	Vikt i kg	EWC-kod
Andra motor-, transmissions- och smörjoljor (spillolja i 5-litersdunkar)			13 02 08*
Glykol			16 01 14*
Oljefilter			16 01 07*
Oljeslang			13 08 99*
Blybatterier			16 06 01*
Osorterade blybatterier			20 01 33*
Föreade absorberingsmedel, torkdukar m.m.			15 02 02*

.....
Datum och underskrift lämnare (avsändare)

.....
Datum och underskrift mottagare (mottagandet kan också bekräftas med faktura)

